

Моніторинг якості води на питних водозаборах у червні 2021 року

Відповідно до наказу Держводагентства України від 31.03.2021 р. №233 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось здійснюється постійний моніторинг якості водних ресурсів у басейні річки Рось. Відбір проб води здійснюється у визначених Наказом пунктах спостереження в терміни, зазначені у погодженому з Міжрегіональним офісом захисних масивів Дніпровських водосховищ графіку відбору та завезення проб води на гідрохімічний аналіз:

- р. Рось (права притока р. Дніпро):

- 218 км, с.Глибичка Білоцерківського району, питний водозабір м. Біла Церква: загальний санітарний аналіз і специфічні показники – щомісячно;
- 118 км, питний водозабір м. Богуслав: загальний санітарний аналіз і специфічні показники – щомісячно;
- 102 км, с.Тептіївка, Богуславського району, питний водозабір м. Миронівка: загальний санітарний аналіз і специфічні показники – щомісячно.

Вимірювання показників якості поверхневих вод у пробах, відібраних РОВР Росі на Білоцерківському, Богуславському та Миронівському питних водозаборах, здійснює лабораторія моніторингу вод Північного регіону Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ. Відбір проб і проведення аналізів на питному водозабір м. Корсунь - Шевченківський здійснює басейнова лабораторія моніторингу вод та ґрунтів регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області. Результати виконаних вимірювань якості води Міжрегіональний офіс захисних масивів Дніпровських водосховищ та регіональний офіс водних ресурсів у Черкаській області надсилають РОВР Росі. РОВР Росі аналізує та узагальнює інформацію щодо якісного стану поверхневих вод по всьому басейну р. Рось.

У відповідності до затвердженого графіку відбору та завезення проб води, РОВР Росі у січні-червні 2021 року відібрано 18 проб - з річки Рось в створах питних водозаборів.

Серед показників якості поверхневих вод у басейні Росі, слід виділити фізичні та хімічні показники:

Температура. Температура поверхневих вод залежить від одночасної дії сонячної радіації, теплообміну з атмосферою, перенесення теплоти течіями, перемішування водних мас, потрапляння нагрітих вод із зовнішніх джерел. Температура впливає на концентрацію кисню у водних об'єктах. При підвищених температурах у воді може розчинитися значно менша кількість кисню. Також вона впливає на процеси осадження завислих часток, визначає швидкість біологічних процесів.

Завислі речовини. До завислих речовин відносять частки глини, дрібного піску, мулу, планктонних організмів, решток водних рослин. Концентрація завислих речовин зумовлюється сезонними факторами, режимом стоку, ерозією ґрунтів і гірських порід, помутнінням донних відкладів, продуктами метаболізму та розкладу гідробіонтів, скидами стічних вод.

Завислі речовини спричиняють замулювання водних об'єктів, впливають на прозорість води, проникнення світла та температуру, склад і розподіл відкладень та швидкість осадоутворення, адсорбцію токсичних речовин, сприяють сорбції вірусів на частках глини та перенесенню їх течією води.

Прозорість. Прозорість поверхневих вод залежить від ступеня розсіювання сонячного світла речовинами органічного та мінерального походження, які перебувають у воді в завислому та колоїдному станах. Вона визначає перебіг біохімічних процесів (первинне продукування, фотоліз), які потребують освітлення. Прозорість також залежить від форми та розміру завислих часток.

Кольоровість. Кольоровість спричинена вмістом у воді гумінових речовин і сполук трьохвалентного заліза. Ці речовини потрапляють у воду внаслідок вивітрювання гірських порід, хімічного та біохімічного розкладу решток рослин, з підземним стоком, скидами стічних вод.

При надходженні з ґрунтів надають воді жовтого або коричневого забарвлення залежно від їх концентрації. Солі заліза надають воді червонуватого (іржавого) забарвлення, дрібні частинки піску та глини – жовтуватого. Кількість цих речовин залежить від геологічних умов, водоносних горизонтів, типу ґрунтів, наявності боліт і торфовищ у басейні річки. Висока кольоровість зменшує концентрацію розчинного кисню у воді.

Розчинений кисень. Надходження кисню у водні об'єкти відбувається у процесі газообміну з атмосферою, фотосинтезу, зі стічними водами, зливовими і талими водами, які перенасичені киснем. Розчинений у воді кисень використовується гідробіонтами для дихання та окиснення органічних речовин. Низька концентрація розчиненого кисню негативно впливає на біохімічні та екологічні процеси у водному об'єкті. Концентрація кисню у поверхневих шарах вища, ніж у глибинних за рахунок посиленої поверхневої аерації та інтенсивного проходження процесів фотосинтезу.

Хімічне споживання кисню (ХСК) ХСК – це кількість кисню, необхідна для хімічного окиснення неорганічних і органічних речовин: вуглецевмісних – до CO_2 , H_2O , NH_3 ; сірковмісних – до сульфатів, фосфоровмісних – до фосфатів. Органічні речовини потрапляють у поверхневі води з поверхневим стоком, скидами стічних вод.

Біохімічне споживання кисню(БСК) БСК – це кількість кисню, що витрачається за певний час на аеробне біохімічне окиснення нестійких органічних сполук до CO_2 , H_2O , NH_3 . Органічні речовини рослинного та тваринного походження надходять у воду з поверхневим стоком, скидами стічних вод. БСК визначають для різних проміжків часу: 5 діб інкубації мікроорганізмів – БСК₅, 20 діб інкубації – БСК₂₀; незалежно від часу для повного окиснення органічних сполук – БСК_{пов}.

Водневий показник Вміст іонів водню у поверхневих водах визначається кількісним співвідношенням концентрацій вугільної кислоти та її іонів, геологічними особливостями водозбірною басейну річки. рН визначає ступінь її кислотності або лужності. Зміни рН тісно пов'язані з процесами фотосинтезу. Від розміру рН залежить розвиток і життєдіяльність водних рослин, сталість різноманітних форм міграції хімічних елементів, токсичність забруднюючих речовин. Більшість поверхневих вод має нейтральну або слабокислу реакцію (рН – від 6,0 до 8,0). Узимку величина рН для більшості річкових вод становить 6,8–7,4 од., улітку – 7,4–8,2 од. При значенні рН 4,0 – 6,0 од. у воді розвиваються гриби та дріжджі. Більшість бактерій обирають середовища, зі значеннями рН 6,5–7,5 од.

Сухий залишок. Сухий залишок – загальний вміст у воді нелетких органічних і мінеральних домішок у вигляді неорганічних (бікарбонати, хлориди та сульфати кальцію, магнію, калію і натрію) та деяких органічних солей, розчинних у воді. Концентрація сухого залишку залежить від геологічних особливостей водозбірною басейну річки, потрапляння вказаних солей зі скидами промислових стічних вод, зливовими водами.

Фосфати. Джерелами потрапляння фосфатів у поверхневі води є ерозія орних земель, в яких містяться добрива, промислові відходи, побутові стічні води, які містять синтетичні миючі засоби та фекалії. Фосфати сприяють росту рослин і водоростей, збільшенню кількості фітопланктону та зоопланктону, збільшенню відмерлої біомаси. Фосфати є малотоксичними. Мінімальні концентрації фосфатів спостерігаються навесні і влітку, максимальні – восени і взимку.

Амоній сольовий. Джерелами надходження амонію сольового у поверхневі води пов'язано є скиди стічних вод тваринницьких ферм, скиди побутових стічних вод, стічних вод харчової, лісохімічної та хімічної промисловості, поверхневий стік з сільськогосподарських угідь, в яких містяться амонійні добрива. Присутність амонію сольового пов'язана з процесами біохімічної деградації білків, дезамінування амінокислот, розкладу сечовини під дією уреаз. Токсичність амонію збільшується з підвищенням рН.

Нітрати. Нітрати потрапляють у поверхневі води за рахунок внутрішньоводоймових процесів нітрифікації амонійних іонів під дією нітрифікуючих бактерій, з атмосферними опадами, скидами промислових і побутових стічних вод, стоком з сільськогосподарських угідь, в яких містяться азотні добрива. Пониження концентрацій нітратів пов'язане зі споживанням їх фітопланктоном і денітрифікуючими бактеріями. Частково нітрати поглинаються водними рослинами. Нітрати у поверхневих водах знаходяться в розчинній формі. Концентрація нітратів піддається сезонним коливанням: мінімальна – у вегетаційний період, максимальна – восени, коли проходить розклад органічних речовин і перехід азоту з органічних форм у мінеральні. Амплітуда сезонних коливань вмісту нітратів може свідчити показником евтрофікації водного об'єкту.

Нітрити. Нітрити є проміжною формою у ланцюзі бактеріальних процесів окислення амонію до нітратів (нітрифікація – в аеробних умовах) і, навпаки, відновлення нітратів до азоту та аміаку (денітрифікація – при нестачі кисню). Нітрити надходять у поверхневі води при застосуванні нітритів в якості інгібіторів корозії у водопідготовці технологічної води, зі скидами стічних вод харчової промисловості, стоком з сільськогосподарських угідь. У поверхневих водах нітрити знаходяться у розчинній формі. Підвищення концентрацій нітритів вказує на посилення процесів розкладу органічних речовин в умовах більш повільного окиснення. Сезонні коливання концентрації нітритів характеризуються їх відсутністю взимку та появою весною при розкладу неживої органічної речовини. Найбільша концентрація спостерігається в кінці літа, оскільки їх присутність пов'язана з активністю фітопланктону (діатомові та зелені водорості відновлюють нітраті до нітритів). Восени вміст нітритів зменшується.

Залізо загальне. Сполуки заліза потрапляють у поверхневі води з підземним стоком, зі стічними водами галузей промисловості та сільського господарства, зливовими водами, поверхневим стоком, стічними водами з сільськогосподарських угідь. Концентрація заліза загального у воді залежить від гідрологічних умов басейну річки, процесів хімічного вивітрювання гірських порід. Залізо надає воді буроватого забарвлення.

Марганець. Джерелами надходження марганцю у поверхневі води є залізо-марганцеві руди та деякі мінерали, процеси відмирання та розкладання гідро біонтів (синьо-зелених і діатомових водоростей, вищих водних рослин), стічні води марганцевих збагачувальних фабрик, металургійних заводів, підприємств хімічної промисловості, шахтні води. Марганець бере участь у процесах фотосинтезу, реакціях фотолізу води та виділення кисню.

Показники якості води р. Рось:

Водозабір у с. Глибичка Білоцерківського району Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація					
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Температура, °С		1,0	1,0	1,0	7,0	16,0	18,0
pH, од. pH		8,1	8,4	8,4	8,5	8,0	8,2
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	7,4	5,8	5,8	5,9	6,8	8,4
Прозорість, см		30,0	30,0	29,0	28,0	29,0	21,0
Кольоровість, град.		12,0	11,5	13,0	12,0	13,2	16,4
Розчинений кисень, мг/дм ³	≤6,0	10,7	11,6	9,9	10,8	9,2	8,4
Сухий залишок, мг/дм ³		414,0	356,0	438,0	367,0	420,0	452,0
Мінералізація, мг/дм ³					289,0	-	-
Фосфати, мг/дм ³	0,7	0,16	0,14	0,08	0,05	0,23	0,39
Амоній сольовий, мг/дм ³	0,5	0,33	0,30	0,57	0,51	0,33	1,07
Нітриди, мг/дм ³	0,08	0,04	0,03	0,01	0,03	0,04	0,29
Нітрати, мг/дм ³	40,0	2,6	2,4	1,6	0,8	1,0	1,8
ХСК, мг/дм ³	50,0	20,3	23,9	24,7	20,7	23,8	35,2
БСК5, мг/дм ³	3,0	2,0	2,2	3,3	3,3	2,5	3,0
Залізо загальне, мг/дм ³	0,10	0,10	0,11	0,14	0,23	0,40	0,46
Марганець, мг/дм ³	0,05	0,07	0,05	0,05	0,05	0,09	0,10
Хром загальний, мг/дм ³	0,02	0,001	0,001	0,002	<0,002	<0,002	<0,002
Кадмій, мкг/дм ³	<0,45				<0,4	<0,4	<0,4
Свинець, мкг/дм ³	14,0				<10,0	<10,0	<10,0
Нікель, мкг/дм ³	34,0				<7,0	<7,0	<7,0
Миш'як, мкг/дм ³					<10,0	<10,0	<10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм ³	0,07				-	<0,007	<0,007
Кобальт, мкг/дм ³					-	<6,0	<6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Водозабір у м. Богуслав Київської області

(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону

Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація					
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Температура, °С		1,0	1,0	1,0	8,0	16,0	20,0
pH, од. pH		8,1	8,3	8,3	8,2	8,1	8,4
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	8,2	8,7	6,2	6,4	7,3	8,9
Прозорість, см		30,0	30,0	29,0	28,0	28,0	25,0
Кольоровість, град.		15,3	14,7	14,6	13,8	14,8	41,1
Розчинений кисень, мг/дм ³	≤6,0	10,4	11,7	10,4	8,0	9,0	8,5

мг/дм ³							
Сухий залишок, мг/дм ³		581,0	560,0	499,0	462,0	458,0	488,0
Мінералізація, мг/дм ³					382,0	-	-
Фосфати, мг/дм ³	0,7	0,74	0,57	0,59	0,05	1,5	1,17
Амоній сольовий, мг/дм ³	0,5	0,37	0,43	0,56	0,60	0,32	0,53
Нітриди, мг/дм ³	0,08	0,08	0,08	0,01	0,07	0,08	0,20
Нітрати, мг/дм ³	40,0	5,8	5,4	7,5	2,6	3,1	2,6
ХСК, мг/дм ³	50,0	29,5	28,5	28,0	28,2	29,3	28,0
БСК5, мг/дм ³	3,0	3,0	2,8	2,4	2,5	2,8	2,8
Залізо загальне, мг/дм ³	0,10	0,25	0,19	0,22	0,26	0,42	0,30
Марганець, мг/дм ³	0,05	0,15	0,05	0,06	0,08	0,09	0,07
Хром загальний, мг/дм ³	0,02	0,001	0,001	0,002	<0,002	<0,002	<0,002
Кадмій, мкг/дм ³	<0,45				<0,04	<0,04	<0,04
Свинець, мкг/дм ³	14,0				<10,0	<10,0	<10,0
Нікель, мкг/дм ³	34,0				<7,0	<7,0	<7,0
Миш'як, мкг/дм ³					<10,0	<10,0	<10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм ³	0,07				-	<0,007	<0,007
Кобальт, мкг/дм ³					-	<6,0	<6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

**Водозабір у с. Тептіївка Богуславського району Київської області
(дані лабораторії моніторингу вод Північного регіону
Міжрегіонального офісу захисних масивів Дніпровських водосховищ)**

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація					
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Температура, °С		1,0	1,0	1,0	8,0	16,0	20,0
pН, од. рН		8,0	8,3	8,3	8,4	8,1	8,4
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	8,4	8,5	6,4	6,5	7,8	9,3
Прозорість, см		30,0	30,0	28,0	27,0	28,0	26,0
Кольоровість, град.		14,9	15,4	15,8	12,4	15,1	63,8
Розчинений кисень, мг/дм ³	≤6,0	10,4	11,6	10,4	8,8	9,0	8,9
Сухий залишок, мг/дм ³		566,0	572,0	477,0	470,0	471,0	495,0
Мінералізація, мг/дм ³					383,0	-	-
Фосфати, мг/дм ³	0,7	0,72	0,37	0,55	0,20	1,57	1,09
Амоній сольовий, мг/дм ³	0,5	0,36	0,51	0,48	0,57	0,32	0,73
Нітриди, мг/дм ³	0,08	0,09	0,09	0,06	0,07	0,09	0,40
Нітрати, мг/дм ³	40,0	6,6	6,0	8,5	3,1	3,5	2,7
ХСК, мг/дм ³	50,0	27,7	29,4	31,3	28,2	31,1	31,0
БСК5, мг/дм ³	3,0	2,4	2,0	2,3	3,6	2,9	2,9
Залізо загальне, мг/дм ³	0,10	0,12	0,20	0,23	0,29	0,44	0,32
Марганець, мг/дм ³	0,05	0,07	0,05	0,06	0,08	0,09	0,07
Хром загальний, мг/дм ³	0,02	0,001	0,001	0,002	<0,002	<0,002	<0,002
Кадмій, мкг/дм ³	<0,45				<0,04	<0,04	<0,04
Свинець, мкг/дм ³	14,0				<10,0	<10,0	<10,0

Нікель, мкг/дм ³	34,0				<7,0	<7,0	<7,0
Миш'як, мкг/дм ³					<10,0	<10,0	<10,0
Ртуть та її сполуки, мкг/дм ³	0,07				-	<0,007	<0,007
Кобальт, мкг/дм ³					-	<6,0	<6,0

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

**Водозабір у м. Корсунь-Шевченківський Черкаської області
(дані лабораторії регіонального офісу водних ресурсів у Черкаській області)**

Показники	Гранично допустимі концентрації	Фактична концентрація					
		січень	лютий	березень	квітень	травень	червень
Температура, °С		1,0	0,5	2,0	7,0	13,0	18,0
pН, од. рН		8,2	8,0	7,9	8,7	8,2	8,4
Завислі речовини, мг/дм ³	25,0	11,0	6,8	14,0	13,0	5,0	7,3
Прозорість, см		24,0	25,0	25,0	24,0	22,0	23,0
Кольоровість, град.		30,0	30,0	30,0	31,0	-	-
Розчинений кисень, мг/дм ³	≤6,0	8,7	6,8	9,6	9,8	10,0	8,0
Сухий залишок, мг/дм ³		526,0	530,0	537,0	472,0	471,0	345,0
Фосфати, мг/дм ³	0,7	0,68	0,88	0,63	0,29	0,71	0,20
Амоній сольовий, мг/дм ³	0,5	0,42	0,23	0,20	0,39	0,45	0,25
Нітриди, мг/дм ³	0,08	0,07	0,04	0,04	0,07	0,03	0,04
Нітрати, мг/дм ³	40,0	5,5	8,0	9,4	7,5	0,85	0,96
ХСК, мг/дм ³	50,0	36,0	53,0	56,0	36,0	49,0	53,0
БСК ₅ , мг/дм ³	3,0	2,8	3,0	3,8	3,2	3,4	3,6
Залізо загальне, мг/дм ³	0,10	0,14	0,10	0,10	0,10	0,10	0,10
Марганець, мг/дм ³	0,05	<0,05	0,05	0,05	0,05	0,05	0,05

*- жовтим кольором виділено показники, що перевищують норматив

Перевищення ОБУВ для рибогосподарських водойм за фізико-хімічними показниками якості води у червні зафіксовано за показниками:

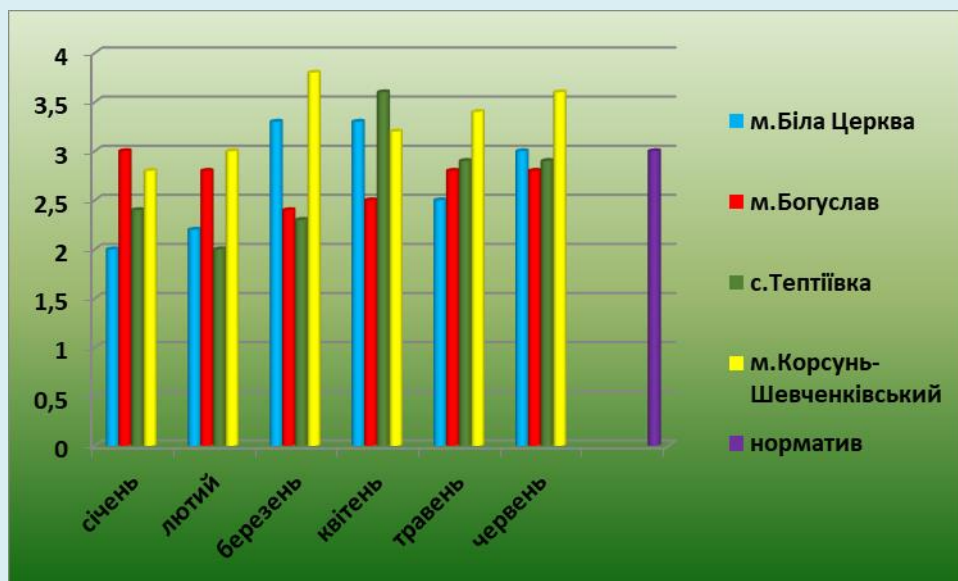
- **фосфати:** в 1,7 рази - в створі питного водозабору м. Богуслав, в 1,55 рази – на питному водозабір м. Миронівка.
- **амоній сольовий:** в 2,1 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 1,1 рази - в створі питного водозабору м. Богуслав; в 1,5 рази – на питному водозабір м. Миронівка.
- **нітриди:** в 3,6 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 2,5 рази - в створі питного водозабору м. Богуслав; в 5,0 рази – на питному водозабір м. Миронівка.
- **ХСК:** в 1,06 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.
- **БСК₅:** в 1,2 рази - на питному водозабір м. Корсунь-Шевченківський.

Перевищення ОБУВ для рибогосподарських водойм за вмістом важких металів у червні зафіксовано за показниками:

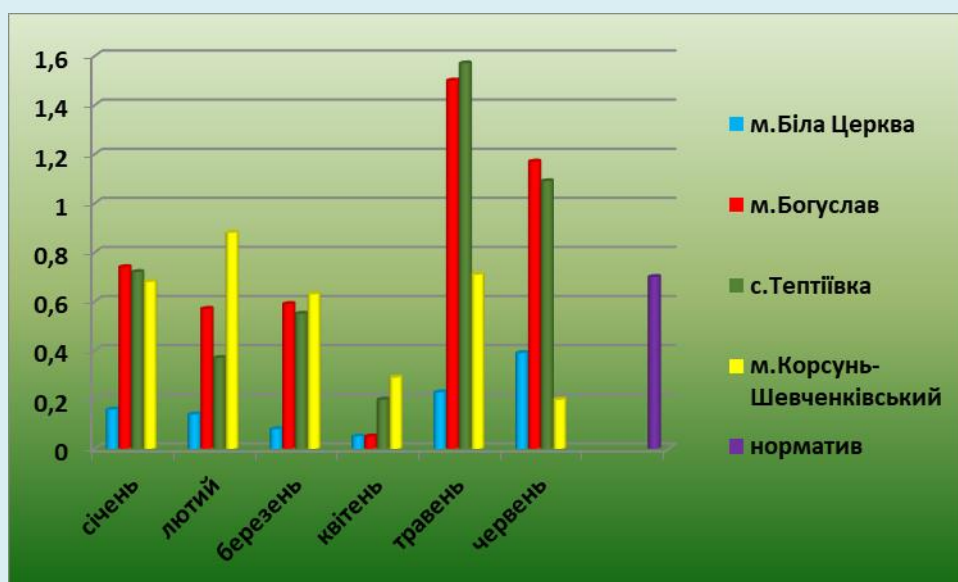
- **залізо загальне:** в 4,6 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 3,0 рази - в створі питного водозабору м. Богуслав; в 3,2 рази – на питному водозабір м. Миронівка.
- **марганець:** в 2,0 рази - на питному водозабір м. Біла Церква; в 1,4 рази - в створі питного водозабору м. Богуслав; в 1,4 рази – на питному водозабір м. Миронівка.

Перевищення значення БСК₅ (що підтверджує надходження органічних речовин рослинного та тваринного походження у воду) у порівнянні із ГДК фіксується на питних водозаборах басейну Росі епізодично. У січні-лютому 2021 р. перевищення не спостерігалось. Протягом березня, при зростанні поверхнево-схилового припливу талих вод до річки та її приток, відбулося надходження органічних речовин до гідрографічної мережі, що викликало збільшення вмісту БСК₅. Аналогічна ситуація, через

випадіння дощових опадів, повторилася у квітні місяці. В створах низки питних водозаборів показник перевищив верхню межу нормативу. У травні-червні місяцях спостерігається чітка тенденція щодо зростання концентрації показника БСК₅ за течією річки з перевищенням верхньої межі нормативу в створі питного водозабору м. Корсунь-Шевченківський (див. мал.1).

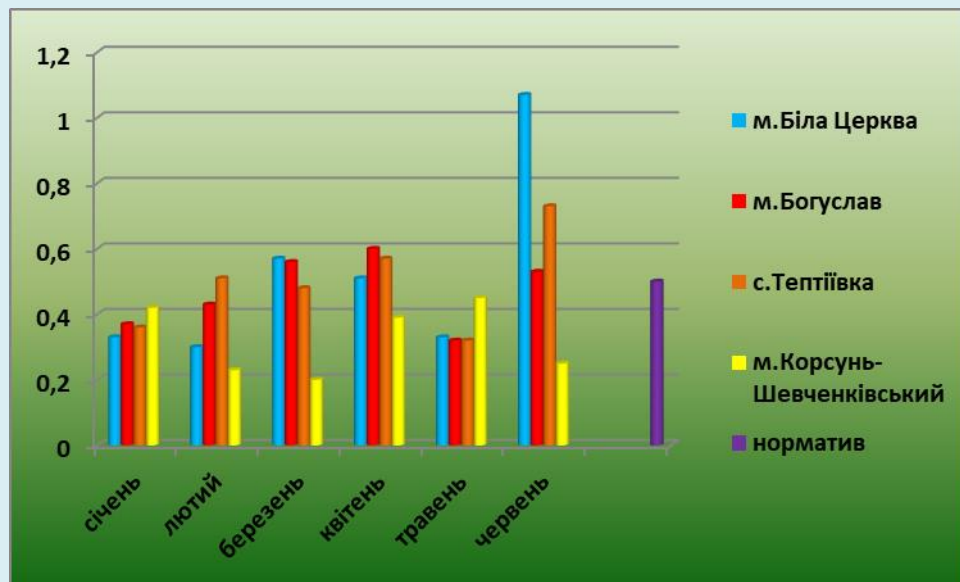
Вміст **фосфатів** у воді річки Рось в створах питних водозаборів наведено на мал.2.

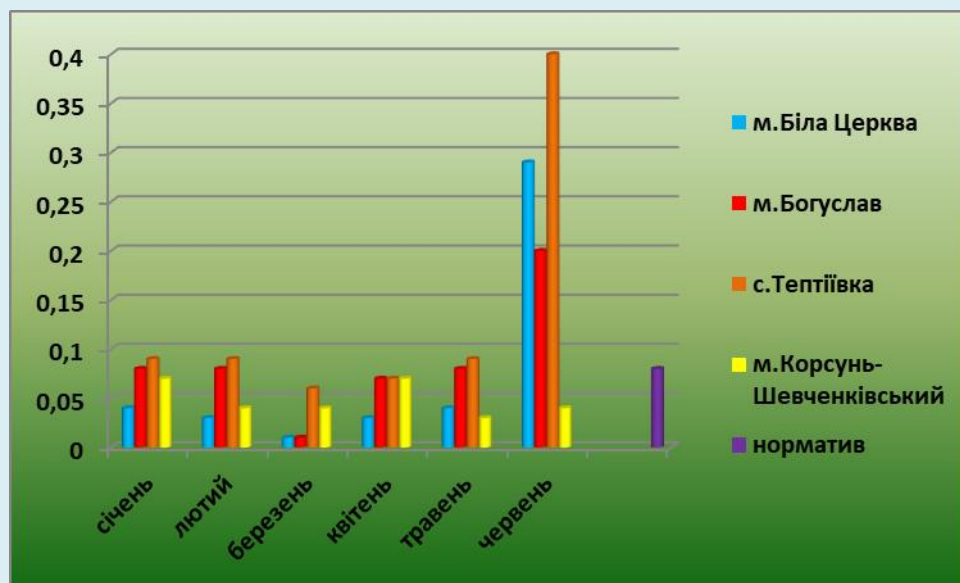
У січні місяці 2021 р. перевищення ГДК спостерігається в створах питних водозаборів міст Богуслав та Миронівка. В створах питних водозаборів м. Богуслав показник фосфатів становить 0,57 мг/дм³. Всього через 12 км у с. Тептіївка кількість фосфатів різко знижується до 0,37 мг/дм³. Потім, після впадання стічних вод м. Богуслав та СМТ Стеблів із навколишніми населеними пунктами, кількість фосфатів на водозаборі м. Корсунь-Шевченківський зростає до 0,88 мг/дм³. Протягом березня-квітня спостерігається зменшення вмісту фосфатів у воді річки. У травні відбулося стрімке зростання концентрації фосфатів у воді річки Рось в її середній течії. Перевищення нормативних значень в створах питних водозаборів міст Богуслав та Миронівка становило 2,1 – 2,2 рази. Незважаючи на зменшення концентрацій даного елементу у воді р. Рось протягом червня, перевищення ГДК в створах зазначених водозаборів становило 1,5 – 1,7 рази.

Аналогічним у січні-лютому місяцях був розподіл по довжині річки вмісту амонію сольового (мал.3). Перевищення нормативу спостерігалось в створі питного водозабору м. Миронівка протягом лютого місяця. Завдяки надходженню талих вод з території басейну у березні та дощових – у квітні, вміст амонію сольового у воді річки зріс, перевищуючи ГДК у верхній і середній течії. Завдяки окисленню до нітратів, у травні місяці вміст даного елементу в створах практично всіх водозаборів (за винятком м. Корсунь-Шевченківський) зменшився. Різке зростання концентрацій амонію сольового у воді річки відбулося протягом червня місяця. Найвищі концентрації відмічено у верхній течії річки. Причиною такого «сплеску» стало випадіння зливових дощів на території водозбору, що викликали значний

поверхнево-схиловий стік та надходження у гідрографічну мережу залишків азотмістких мінеральних добрив.

Залишався нижче верхньої межі нормативу (за винятком Миронівського питного водозабору) в січні-травні 2021 р. вміст нітритів (мал.4). Активне зростання концентрацій у червні місяці обумовлено засвоєнням рослинами при фотосинтезі іонів амонію і окисленням їх до нітритів. Процес відбувається за наявності кисню під дією бактерій-нітрифікаторів. Оскільки нітрити є проміжним нестійким продуктом у процесі нітрифікації, підвищення їх вмісту свідчить про інтенсифікацію розкладання органічної речовини і затримку окиснення NO-2 до NO-3.

Традиційно для басейну Росі, спостерігався підвищений вміст у воді заліза загального та марганцю, обумовлений високими концентраціями даних елементів у підземних водах басейну та значною часткою підземних вод у живленні річки.

Відповідно до наказу Держводагентства України від 31.03.2021 р. №233 «Про впровадження Порядку здійснення державного моніторингу вод», Регіональним офісом водних ресурсів річки Рось з травня місяця 2021 року здійснюється діагностичний та операційний моніторинг хімічних пріоритетних та басейнових специфічних речовин (пестициди, фармацевтичні препарати та інші речовини). У травні-червні місяцях моніторинг здійснювався в створах питних водозаборів міст Біла Церква, Богуслав та Миронівка. По жодному з показників отримані результати аналізу не перевищили норматив МАС-EQS для масивів поверхневих вод суші європейської Директиві 2013/39/EU.